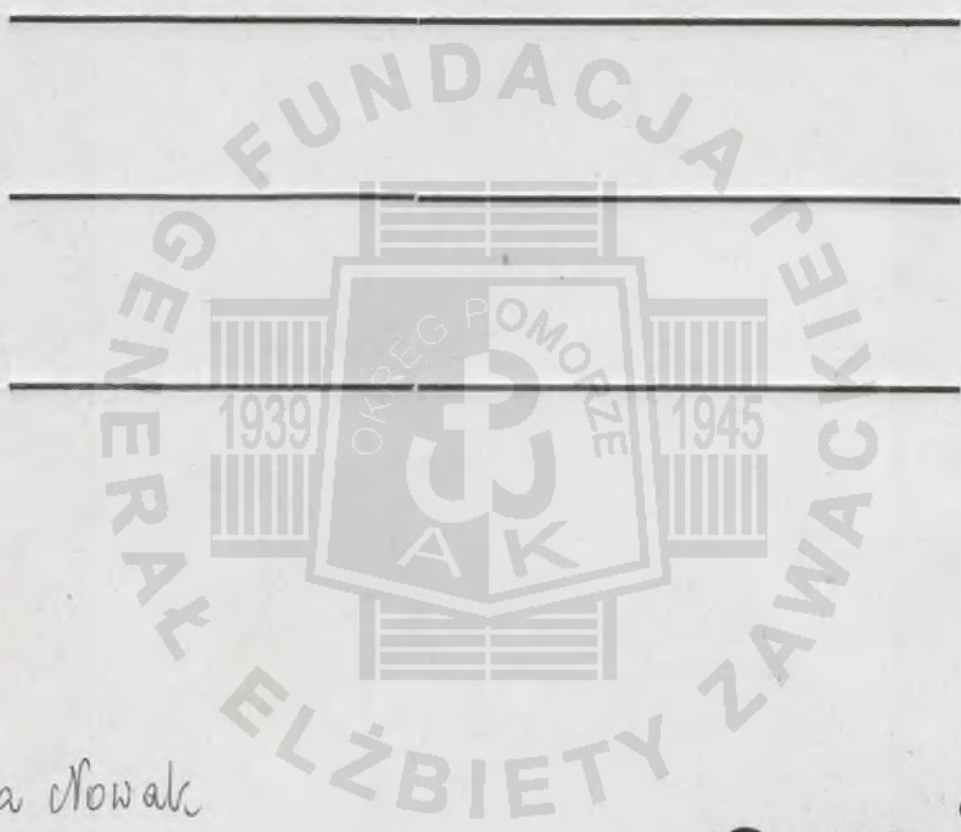

opr. J. Chimański '98

104

FUNDACJA GENERAL ELŻBIETY ZAWACKIEJ
Archiwum i Muzeum Pomorskie Armii Krajowej
oraz Wojskowej Służby Polek
87-100 Toruń, ul. Podmurna 93, tel. 0048 56 65 22 188
e-mail: fepak@wp.pl; www.zawacka.pl
NIP 958 16 23 137; REGON 140502736
KRS 00000 41692
Nr r-ku 82 1090 1506 0000 0000 5002 0244

Alicja Nowak

87-300 Brodnice

++

poza Pom.
Opole Lub. A 2

Krajnik Alicja

zam. Nowak

ps. „Mała”

Pom.

Ki-621/1013

SPIS ZAWARTOŚCI
TECZKI

Strajnik Alicja.....
T: K-621/1013 Pom.....
pocz. Pom. Opole Lub. AK.....

I./1. Relacja k. 4 s. 1-8

I./2. Dokumenty (sensu stricto) dotyczące relatora k. 3 s. 1-4

I./3. Inne materiały dokumentacyjne dotyczące relatora k. 4 s. 1-6

II. Materiały uzupełniające relację

III./1. Materiały dotyczące rodziny relatora

III./2. Materiały dotyczące ogólnie okresu sprzed 1939 r.

III./3. Materiały dotyczące ogólnie okresu okupacji (1939-1945)

III./4. Materiały dotyczące ogólnie okresu po 1945

III./5. Inne ...

IV. Korespondencja

1) biuro, co k. 5 s. 1-7

V. Nazwiskowe karty informacyjne k. 1

VI. Fotografie dwa albumy

1/1. Relacja - Krajnik Alicja z am. Nowak

1. Dziennik - relacja autorstwa A. Nowak, oryg.
rękop., brak daty k. 2 s. 1-4

2. jak wyżej, kserokop. rękop. z k. 1 s. 5-8
10.01.1992

Novak, Thiye
87-300 Brookline
Nove Se

Zigony

1/11

Urodilam se 26. 11. 1931. v Brookline, jako cirkus
asistentka portového. Do 1939. mieszkałam v Brookline
v 44 Heronie over Brookline. Ojciec byl chlebářem
v tzv. 24. Zechodním. Moje děti mívají slovníky si
1. 11. 39. - evakuační pracovník z rodinnými -
Modlin, Sochová, Průcha Kumpínská, Kármán.

Do Brookline nově přišel v listopadu 39.
v Frankfurtu zjímá v Orenienburgu Brot Mary,
zepte Rodiny učitel do Krasnoj. 4 1941. - byl
zostelován vyvezen do oboru v Toruň
tv. samostatně, šel v krasnoj 41. vyvezeno
mes do Krasnoj - p. p. komendant Gremovij
Poliji zangerovaný v postavení ostráž
Ojce, se mají být peníze ulem evakuace na fo.
Zorganizoval man vyjezd do Krasnoj gdje
Rodina dostali leze dokumenty i mestrnie
prezenovano mes do Pater. Polievni Rodine
od počátku byl zangerovaný v pravy pod-
zienny, jako nejstarší přítel obou dětí
dětí, i to byla zláste zjive. Pochováno mes
te mes dříve, a mestrnie mestrněm na
tejne komplety do Pater. Krasnoj
v Paterach vna v pravy. To byly v pravy
leky historie, literatury - petriobysm.
4 1941. - mesem přemístil jsem se z Rodinou
do Opole Lubelskiego gdje Ojce byl majitel
szefem tjezovic obvodu AK, a mestrnie

komendantem XII Rejonu A.K. Tajne komplety
 były moją wspomnianymi lekcyami historii, literatury
 a przede wszystkim Patriotyzmu, przebiegłosci w sto-
 sunku do okupanta Polniewi bardzo prostym
 ojciec, żeby dał mi jeszcze zadanie, ojciec nie mam-
 oż Korolowa polecił zwrócić do Jętki opiekunki,
 zwrócić - do komendanta - lek. dermatologa który
 zwrócił, że mam być kuzynki nie rękach co
 było potrzebne do cystyki wzięt me zwrócił.
 Korolowa zwrócił, że rękach zwrócił zwrócił
 który przez moją zwrócił zwrócił - blond
 rękach one polniewi brzoż moim po mie-
 niem - zwrócił ojciec, żeby mnie zwrócił
 - zwrócił moją zwrócił "Marta" - zwrócił 1943r.
 ze względu na zwrócił zwrócił zwrócił
 ojciec wórn zwrócił dał mi polecenie wórn-
 niemie Tę zwrócił zwrócił Korolowa dowódca
 oddziału kowym, która - literatury obserwacjom
 zwrócił zwrócił zwrócił, zwrócił, granicy
 dla oddziału Korolowa zwrócił, przez zwrócił
 zwrócił zwrócił zwrócił lub zwrócił pod zwrócił.
 zwrócił zwrócił zwrócił me polecenie ojciec wórn
 one zwrócił zwrócił do Murki. zwrócił me
 zwrócił zwrócił, zwrócił, zwrócił zwrócił,
 zwrócił, zwrócił zwrócił zwrócił zwrócił me
 zwrócił zwrócił zwrócił zwrócił, zwrócił
 zwrócił zwrócił zwrócił me zwrócił
 zwrócił zwrócił zwrócił zwrócił. zwrócił 43r.

3) otrzymaniem od niemieckiej poczty adresy Jędrzejki
ze Stobegów i po uzgodnieniu z ojcem rozpor-
wadziłem wśród niemieckich przyjaciół me-
tejne komplety. Yelke było niedość jak otrzy-
miałem listy, że przedzi obrotu - dowiedziałem
list ze Stobegów - Julian z wiatrem. Od Stobegów
do kurwa kur. w obrotym ciągu przemo-
żem me polecenie ojca względnie Konradowa
braci, awansując do oddziału Anglii, Muddi
allen usupieranie, materiały opatrunkowe
odnie. 4 kwietnia kur. przy mesonżer re-
niszed, wrocitem z tajemnych kompletów i zesta-
wem w kucyku wozu. Rodziców nie było, a
brat powiedział, że przyjechał par busów.
Policzeni oni już dotychczas wozek i powiedział
ze to coś innego. Jak otrzymałem wozek to
zmentariatem - to było niedużym do pisania
z wkręconym preżerem i wielkim papierem.
Dobro wie w ostatniej chwili z przyletem wozu
z Bratnem pod kłobocznymi kowalikami, jakie
spadło Jędrzejki. Dostatem pochwałę ze wa-
towności przy najmniej 40 rodzin, natomiast
mimny który skłonił i podał do me-
worek odpowiedzieć przed zdem wójczym.
Kulmasi wyszedł mi 22. lipca kur. w wsi
Góry. Po sukcesach mimo trójczone frontu
rozpoczętem mankę w Licem - Opole lub.
4 1945. po uwolnieniu Bratnię wrociliem
4 Bratnię dalej mesonżerem do Gimborskiej

4) v dieňu, siveľstvo maturovalne obry matam 1/4
1949. ter. duse maturo. Pracovníkem v NBP omr
v škole zverolovej v charaktere stery ksigovij
v 1952. vobtem lyeemim vbypry na studije
v U.S.R. krositer vyziviet zootekmijer. Studije
mluovymem v 1956. mether pravy obry matam
me mvoj prvoby v zespole P. f. R. Brookline
-Zemek v charaktere st. zootekmijer. v 1958.
po georgemijer P. f. R. prestem do pravy
v škole Pnypr. Kolmijer - Karbovo glic mzymem
do 1960. methermie prestem do pravy v D.S. 1.
Brookline v charaktere referente d/s hodovli.
Methovmijer mzymem v vionovij škole Pnypr.
Kolmijer v strygeth. v 1961. premiesiom mure
striboro do pravy v U. R. N. Bydgoner v charaktere
na Poniakovz zootekmijer d/s drobn. vethermje
ebet prestem do Bydy. Pnypr. vyljeu
Drobn, glic prestem jels instablot
d/s drobnierstich me poviet Brookline do 1967.
methermje v nemach pomozumierne strom
prestem do pravy v Rej. Kolmijer zeh. Dost.
Mithovro jels inspektor d/s mpozumierne
miedy volmijer me poviet Brookline. v 1972.
v nemach pomozumierne strom prestem
do pravy v P. f. R. Mjehovro jels glovny
speyehitka d/s produkeji vionovej. v 1976.
premiesiom mure do pravy v Kolmijer. sp. Prof. Sobie-
siermo jels Pnypr. mjepru i Kier. Prof. Veslutek mrozov
po vypradim od 1978. jebem me revie. Novak Petrja

Норман, Илья

Бродские

Новая Па

Зыков

1/1/5

Уродился 26.12.1931г. в Бродском, являясь членом
Бродского Крайнего промисла Института Почтового.
До 1938г. проживал в Роднице в Кяхтинском орен
Бродском. Отец был диабетиком в 2х. Заключил.
Моя дедеиштво скончался 26.12.39г. - эвакуация
происходила в роднице - Молда, Сохнев
Россе Кемпинские, Керне. До Бродском инди-
лишью в listopadie 39г. в 1940г. эмигрировал в Орани-
бург брат Мемю, епископ родильный мичман в Керне.
Роднице обок нас проживали семья англичан - дедеи
в мекке обилие готовя и подвешивая чистые пире
отра живились. в 1941г. - лугу оставались в плену
до освобождения в Торунь тв. Самуэль, шло вы-
несено нас до Карли - г.г. Командант гра-
мотной Полиции заарестованы в подвешивании
остроуми Оже отра заарестованы выехали до Кер-
невой галие Роднице отручили леве документы
и мастерские проехали нас до Руба. Роднице
Роднице от роуфта были заарестованы в плену
подвешивания, являясь мастерские проехали обилие
Мемю. Роуфташво муге нас Мемю, а ме-
стерские мастерские не тайне комплету отра
в брате до Рубае восторжлив - в правде
лекции истории, литературы - патриотизма.
в 1942г. - лугу - проехали лугу до Орохубел.

Tajne komplety były znów wopamiętany^{ym} delega-
mi historii, Petriuszem, a przede wszystkim
przebiegłości w stosunku do olumencie. Podnie-
mięto go metodami nieznajemy na tajne komple-
ty były. reakcyjne w podziemiu, my-
dłami różnicy ekwiwalentów być pomocne w
wielu z olumencie. Na moje usilne prośby
o ten wstawiennictwo Koroliana ojciec polecił mi
zwrócić do Gette opatrunki. Komendant
w Getcie lek. olumencie nypelut mi br. ku-
rujeli i to było przekład do wyżej wysyt.
Moje myślenie monogel - bodźce werbować ustrój
mi wstawieli. Ze względu na wzmogęcy się
terror niemiecki, ojciec o ten wyślij oświ-
mi polecając mi wyznaczenie trzech osób
pomocy Korolianem - doświadczenie oddzia-
-Kedym, Kichu - dostarczeniem punkt, broni
dla oddziału Koroliana w torwinie, Lubu
i t. p. Kierując mi do dostarczeniem punkt, 6 w.
Przeznosząc me kweoty w Ginech, Zagrodech
K. Kichu, G. Kichu, odier, opatrunki, broni.
4 grudnia 43r. otrzymałem od mechanika
punkt adresy jęzów ze stulecia i po zgodzie
mi z ojcem wypracowałem wódek metodami
nieznajemy na tajne komplety. Gette były
naokoło po otrzymaniu listów, że parali-
doby - doświadczenie listy ze stulecia -
jedną z wielu. być czas - byłem w Ginech
z 4/4 - przeznosząc broni, opatrunki, G. Kichu.

3) Wiosną 44r. w czasie przesiedlenia rodziny z Warszawy do
2 tygodni kompletnie i zastąpiam w kuchni w domu.
Kochanów nie było, a Berta powiedział, że Julka
Pau przypisuje braci dla leniwych. Po pewnym
dotyknął wrota i powiedział, że to wó i innego.
Jaki otworzyłam wrota to zmierzwiłam -
to było między do pisania z ukochanym
mieszkańcem oraz różne rzeczy.
Dostawie w ostatniej chwili wraz z Bredem
mieszkańcy pod kłopotami kłótni jak
wpadło gestapo. Dostawie powiedział że nie-
tawie nie przynajmniej 40 rodzin - to były
w miastach odmierzenie. Właściwie mieszkałam
w lipcu 44r. we wsi Góry. Po wakacjach mimo
frontu w tym czasie męczył w diecie - opole
mieszkańcy. Poł lipca 1945r. za frontem
zwracamy do Brodnic - mieszkałam przed N.V.K.D.,
w B-gy w 1947r. z dziećmi małymi mieszkałam, a w 1949r.
tzw. Duszki młodych. Pracowałam w Narod. Banku
Polskim oraz w Szkole zawodowej w charakterze
sterkiej kłótni. W 1952r. z dziećmi opieram się
kłótni. Zootechniczny K.S.R. Krosno. Studia
ukończona w 1956r. i otrzymałam na moją
prośbę miejsce pracy do P.F.R. Brodnic
- Zamek w charakterze zootechnika. W 1958r. po
reorganizacji P.F.R. przesiedlam do pracy
w Szkole Przem. Rolniczej w Krosnie, od 1960r.
jednocześnie pracowałam w Okręg. Sp. Mleczarstwa
Brodnic jako referent dla hodowli.

4) У 1961г. прачмешчана муні ў працы ў чар-
коне Ров. зоот. д/с двабру, а потым у 1962г. прач-
зана ў Бялг. Прыват. Універ. Двобру галоў-
працаўнікам да 1967г., а наступна ў рамках
порушэння стам праблем да працы ў Рэп. Роліска
займаў пасаду Дир. Дов. Мінікова як
інспектар д/с упарадкавання сельска-
гаспадарчага раёна Бялг. У 1972г. ў рамках по-
рушэння стам праблем да працы ў Р.г. Р
Гейкова як галоўны спецыяліст д/с прадукцы
зверняў. У 1976г. прачмешчана муні ў м. Сібі-
даў да працы ў Роліска спіталі. Праф. Сабіска
як кір. Прадукцыі. У выніку мразі адмі-
сіоні ў выпадку пераходнага праблем
на пенсію ў 1978г.

Уясніваю, зі вераімаўні не мяркуючы
зі, фелі чытаючы сі муні, а з поўна Ролі-
скаў мятаем наступнае трэці ў вост-
се італіян, дзета потым не студы
да ўрачэння, полімері там жылі былі
сваё зніжэнне негатыўнай афіс:
віжы не мелятэм да зідных зніжэн
Моліскаў ані Роліска. До 1948г.
мелятэм жылі да Германіі, по поўна
муні ЗМП наступна з чымсь пераходна.

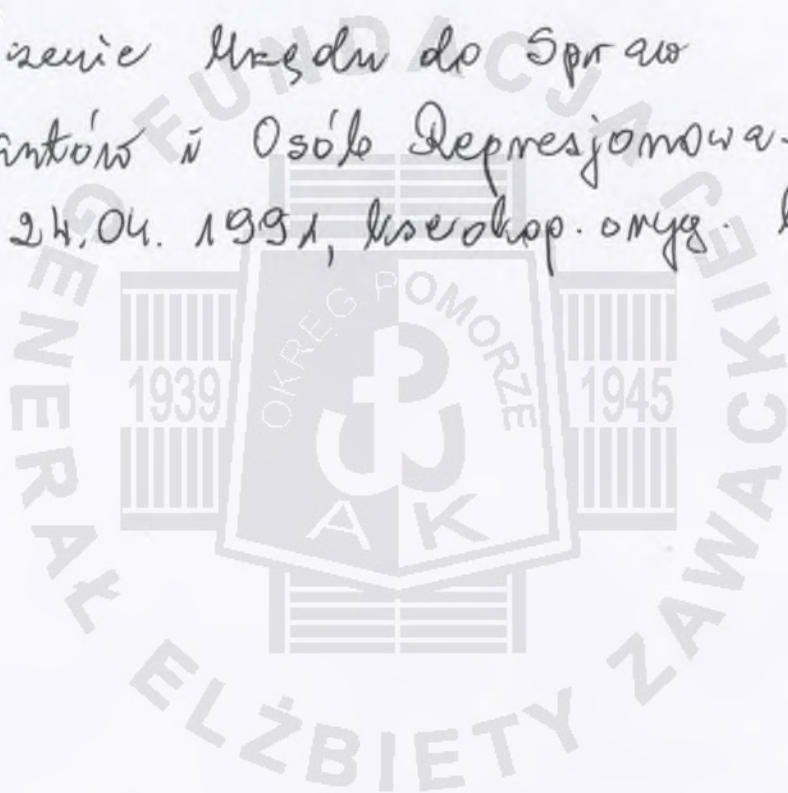
Бялг. 10.1.1943

Моралі Муні

1/2. Dokumenty - Krajnik Alicja sam. Nowak.

1. "Oświadczenie śmiertelne" - Izydora Wiśniewa
z 20.12. 1987, kserokop. oryg. k. 1 s. 1-2
2. "Oświadczenie śmiertelne" - Frankiewicza
Krzysztofa, z 20.12. 1987, kserokop.
oryg. k. 1 s. 3
3. Zaświadczenie Urzędu do Spraw
Weteranów i Osób Represjonowa-
nych z 24.04. 1991, kserokop. oryg. k. 1 s. 4

Wisław Hyżak ps. "Wich".....
ul. Niecała 6 m. 6 60-805 Poznań
Nr. Zaśw. 579. 905 Z. W. Poznań.....
(Nazwisko, imię, pseudonim i adres
składającego oświadczenie)

Poznań....., dnia .....2. lipca 197. r.
(miejscowość)

1/2/1

OŚWIADCZENIE ŚWIADKA

Ja, jako ~~uczestnik(czka)~~ (wymienić formację Ruchu Oporu, nazwę obozu lub więzienia, formację ~~wojskową~~ od — do): żołnierz Armii Krajowej (AK) drużyny łączności wchodzącej w skład XII rejonu AK w Opolu Lub., którego kdtem był por. Bronisław Krajnik ps. "Sęp", następnie oddziału K.D.W. (Kedywu) dowodzonego przez 1) świadomy(a) odpowiedzialności wynikającej z przepisów prawa karnego, za prawdziwość podanych niżej przeze mnie faktów, legitymujący(a) się dowodem osobistym seria i numer 3. DT. 1940914.....

..... wydanym dnia 11.07.1962r. 197. r. przez KMMO w Poznaniu
1) ppor. Janusza Ruscha ps. "Kordian", Bydgoszcz w służbie ruchu oporu od 1 października 1942 r. do 22 lipca 1944 r.

o ś w i a d c z a m:

że Ob. Alicja Krajnik-Nowak..... (córka) Bronisława i Władysławy
urodz. dnia .....26. września..... 1931. roku w Brodnicy.....

jest mi znany(a) osobiście jako ~~uczestnik(czka)~~ (wymienić formację Ruchu Oporu, nazwę obozu lub więzienia, formację wojskową oraz okoliczności, w których świadek zetknął się z otrzymującym(cą) oświadczenie i czasokres od — do): jako córka mojego służbowego przełożonego por. Bronisława Krajnika "Sępa", która była łączniczką przekazującą w obydwie strony dokumentację, rozkazy, meldunki oraz broń krótką i granaty obrotowe i bojowe.
W/wym. pełniła służbę łączniczką w okresie od listopada 1943 r. do lipca 1944 r. stale w rejonie Opola Lub.

Wyżej wymieniony(a) posiadał(a) pseudonim "Mała"..... i pełnił(a) funkcję — brał(a) udział (w tej części opisuje się: przebieg służby i działalność w okresie bezpośredniego udziału w walkach wolnościowych, pełnioną funkcję, stopień wojskowy, w jakich był(a) oddziałach, grupach, placówkach, pod którym dowództwem, kierownictwem, udział w akcjach bojowych i innych, w jakich miejscowościach, nazwa obozu itp. wszelkie zmiany i czasokres od — do): .....
W/wym. poznałem w czasie odprawy, w której uczestniczyłem jako dca drużyny łączności w IV kwartale 1943, kdt rejonu por. "Sęp" oświadczył, że wobec zwiększającego się zagrożenia ze strony Gestapo, zmienia organizację kontaktów bieżących i zamiast kontaktowania się osobiście, wprowadza kontakty przez łączniczkę, która jako mała dziewczynka może się bezpieczniej poruszać po mieście, zawiadomił, że do odwołania łączniczką będzie jego córka używająca ps. "Mała".
"Mała" kontaktowała się ze mną bezpośrednio na przestrzeni lat 1943 - 1944 około 15 razy w XI/43, XII/43, I/44, II/44, V/44, VI/44 przekazywała mi kilkanaście sztuk broni krótkiej z amunicją oraz kilkanaście sztuk granatów produkcji angielskiej, niemieckiej i granatów polskiej produkcji podziemnej. Broń tę żołnierze mojej drużyny przekazywali cdverte

Jeżeli świadek jest członkiem ZBoWiD, powinien wpisać numer legitymacji członkowskiej 46091/31
ZWIĄZEK BOJOWNIKÓW w Poznaniu ewid. 261821
wydanej przez Związek Demokratyczny

Koło - Łazarz I/A
Własnoręcznie podpisany przez:
10. 754 POZNAŃ
SEKRETARZ
.....
(pieczęć i podpis odpowiednich władz lub jednostek)

Prawdziwość powyższych danych
stwierdzam własnoręcznym podpisem
Wisław Hyżak
d-ca Drużyny Łączności
XII rejonu AK Opolu Lub.
(Nazwisko, imię, stopień wojskowy,
funkcja, stanowisko)

4
1/2/2
C.d. ze strony 1-szej:

w.miejsca wyznaczone, przeważnie dla plutonów AK-Kedyw dowodzonych przez ppor. Kordiana i por. Argila.

"Mała" w kwietniu 1944 r. w ostatniej chwili przed wejściem do mieszkania żołnierzy SS- ukryła maszynę do pisania, w której na wałku znajdowała się lista z 40 nazwiskami i danymi personalnymi żołnierzy AK XII rejonu AK Opola Lub. przygotowana z wnioskami do odznaczeń bojowych.

Wcześniej jeszcze przed likwidacją getta w Opolu Lub. "Mała" na polecenie ojca por. "Sępa", utrzymywała kontakt jako łączniczka z lekarzem żydowskim w gecie, który był kdtem żydowskiego ruchu oporu. (Infomację tę przekazał mi w jednej z rozmów osobiście por. "Sęp").

W załączeniu:

Kserokopia zaświadczenia
nr 579 905 z dn. 8.08.1979r.
wydanego przez ZBOWiD
Z.W. w Poznaniu

ZWIĄZEK BOJOWNIKÓW
o WOLNOŚĆ I DEMOKRACJĘ
Kolo - Łazarz I/A
ul. Chłomońskiego 9
60-700 POZNAŃ

SEKRETARZ

Zbigniew Guskiewicz

FRANKIEWICZ Kazimierz „Muszka”
ul. Ks. P. Skargi 1 a / 1
89-100 Nakło n/Not

Nakło n/Not, dnia 20 grudnia 1987 r.

1/2/3

nr zaśw.komb. 34427o
nr ewid. 14514

OSWIADCZENIE SWIADKA

Ja oficer Armii Krajowej w Oddziale KEDYWU dowodzonego kolejno przez por. Jana Poznańskiego „Ewa”, por. Stanisława Jagielskiego „Siapek” oraz Hieronima Dekutowskiego „Zapora” będąc w służbie od marca 1941r. do 22 lipca 1944r. będąc na stanowisku d-cy plutonu - świadomy odpowiedzialności wynikającej z przepisów prawa karnego za prawdziwość podanych niżej przeze mnie faktów, legitymujący się dowodem osobistym seria i numer RH 5159615 wydanym dnia 11.08.1964r. przez KPMO Wyrzysk woj. Piła

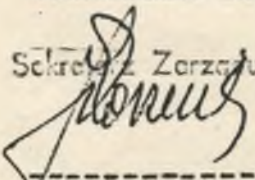
O s w i a d c z a m :

że Ob. Alicja Krajnik-NOWAK córka Bronisława urodz. 26 września 1931r. w Brodnicy jest mi znana osobiście jako żołnierz A.K. - łączniczka k-dta XII Rejonu A.K. Opole-Lub. por. „Sępa” Bronisława Krajnika. Pełniła tę funkcję w okresie conajmniej od września 1943r. do 22 lipca 1944r. Wykonywała swoje czynności łączniczkowe na terenie Rejonu i utrzymywała kontakty z oddziałami liniowymi-leśnymi w zakresie poleceń k-dta Rejonu.

Wyżej wymieniona posiadała pseudonim „Mała” i pełniła funkcję łączniczki. Wyż. wym. poznałem w trakcie jednej z zarządzonych przez k-dta XII Rejonu Opole-Lub. por. „Sępa” odpraw służbowych - IX.1943r. - K-dt Rejonu wprowadził wówczas stanowisko łączniczki dla zmniejszenia zagrożenia bezpośrednich kontaktów z podwładnymi i lokalnymi oddziałami bojowymi. Funkcję tę powierzył swej nieletniej córce, co mogło poprawić i zapewnić bezpieczeństwo kontaktów, ale jednocześnie wystawił siebie, rodzinę i własne dziecko na niebezpieczeństwo. Wyż. wym. spełniała takie czynności jak: przenoszenie poczty, meldunków, raportów, krótkiej broni, granatów, zaopatrzenia aptecznego, sanitarnego, odzieżowego itp. Wym. spotykałem na kontaktach w okresie wrzesień 1943r. - czerwiec 1944r. u mego ojca żołnierza A.K., ~~który w tym czasie pełnił funkcję k-dta XII Rejonu A.K. w Opole-Lub. i wykonał w tym czasie wszystkie czynności łączniczkowe w tym Rejonie~~
~~z wyjątkiem czasu, gdy w tym czasie pełnił funkcję k-dta XII Rejonu A.K. w Opole-Lub. i wykonał w tym czasie wszystkie czynności łączniczkowe w tym Rejonie~~
~~z wyjątkiem czasu, gdy w tym czasie pełnił funkcję k-dta XII Rejonu A.K. w Opole-Lub. i wykonał w tym czasie wszystkie czynności łączniczkowe w tym Rejonie~~
Ponadto z wym. kontaktowałem się w okresie IX.1943r. - VI.1944r. będąc na stanowisku z-cy i d-cy plutonu w Oddziale KEDYWU w trakcie postojów na terenie XII Rejonu A.K. Opole Lub.

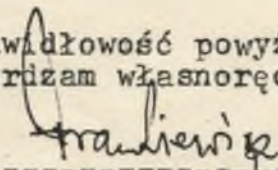
Jeżeli świadek jest członkiem ZBoWiD, powinien wpisać numer legitymacji członkowskiej 628508 wydanej przez Zarząd Okręgu w Bydgoszczy.

Własnoręczność podpisu
stwierdza się:

Sekretarz Zarządu Kofa

Prawidłowość powyższych danych
stwierdzam własnoręcznym podpisem

/Nazwisko, imię, stopień wojskowy,
funkcja, stanowisko/
d-ca pl-tonu
Kedywu A.K.

/pieczęć i podpis odpowiednich
władz lub Zarządu ZBoWiD/

ZAŚWIADCZENIE

550318/U-1AR/91

Nowak

(Nazwisko)

Alicja Barbara

(Imiona)

16.09.1931r. Brodnica

(Data i miejsce urodzenia)

Uprawnia do
przebiegu
PKP 1207 mg
50% zniżki

URZĄD DO SPRAW KOMBATANTÓW
I OSÓB REPRESJONOWANYCH

1/2/4

Niniejsze zaświadczenie uprawnia do ulg i świadczeń określonych w ustawie z dnia 24 stycznia 1991r. o kombatantach oraz niektórych osobach będących ofiarami represji wojennych i okresu powojennego (Dz. U. nr 17 poz 75).

Na

Nowak Alicja
podpis posiadacza zaświadczenia

14.01.1991.
Data

[Signature]
m.p. Podpis

Zwiadowcy
Żołnierzy Armii Krajowej
Kole w Brodnicy

*Stwierdzam zgodność podpisu z oryginałem
Brodnica, dn 22/10/93
K. Antonowicz
prow. Kocia*

verte
Pocel →

RÓDZAJE I OKRESY
ZALICZANE DO UPRAWNIENI
USTAWOWYCH

Okresy		Wyszczególnienie	Przebieg ustawy
od	do		
11.09.1931	07.09.1944	Armia Krajowa	Art 1
Łącznie:		let -	9 miesięcy
Zmiana:		let	miesiący

57-300 Brodnica Nowak

[Signature]
m.p. Podpis
mg. Witold Boun

Pocel 310926 04509

1/3. Inne materiały dokumentacyjne -
- Strajnik Alicja sam. Nowak

1. Pismo A. Nowak do Jan. Gł. z BOW i D
z 20.04.1988 - dot. przyjęcia do ZBOW i D,
kserokop. rękop. oryg. k. 1 o. 1-2
2. Pismo A. Nowak do Nac. Sędu Adm.
w Warszawie - odwołanie od orzeczenia
z BOW i D z 22.10.1988, mpis kop.
oryg. k. 2 o. 3-4
3. "Arkusze ewidencyjne" - Skoto h. Żołnierscy
. AL, oryg. - rękop. k. 1 o. 5-6

Brookline an. 23. Kwiecie 881. ^{1/131}
Pal. K-621-1013

Odstępnie

Norah Midge
87-300 Brookline
Norah Pe

Zurząd główny
Zurządu Bojowników o Wolność
i Demokrację

Warszawa

poprzedni Zurząd 401er. 2B041D

u Torunian

Dotyczy odnośnej decyzji Zurządu 401er.
2B041D u Torunian z dn. 12 IV. 881. pismo
L. dr. 525 / Wkr. / 88.

Prosy o rozpatrzenie pozytywne
mojego wniosku dotyczącego przyjęcia do
2B041D-u. 1939

Pochemnie przeczytałem pismo 401er. Zurząd
2B041D-u, że nie miałem wówczas 16-let
lat, wskazuje iż wniosek mój był rozpatrywa-
ny przez komisję która w tym czasie
nie miała elementu oporu. Przeciwnie to jest
publicznie tajemnicą, że wojna nie dosi, że
zabrane nam dzieciństwo, to niestety sporo-
dowało, że ukreczelismy w dorosłe życie
bardzo niesie z wyjątkami skutkami i obciążeniami
wiadomo, że tam gdzie dorosły nie przeszedł
to ustermie przechodziliśmy my dzień wojny.
Byliśmy młodymi samodzielnymi dorosłymi
przewlekłymi ludźkami z całym bagażem
obciążen. by gdyby Niemcy zrehabilitowali

Ob. Alicja Nowak
Ulica Nowa 9a
97-300 Brodnica

1/3/3

Naczelny Sąd Administracyjny
Warszawa Ul. Jasná 1
Za pośrednictwem
Zarządu Głównego ZBOWID

ODWOZANIE

Od orzeczenia ZG ZBOWID z dnia 22.10.1998 r. L.dn. 2 Now/wer/98...
dot. utrzymania w mocy decyzji odmownej Zarządu Wojewódzkiego
ZBOWID w Toruniu.

Uzasadnienie

Zarząd Woj. ZBOWID w Toruniu decyzją z dnia 12.04.1998 r. odmówił
Ob. Alicji Nowak prawa do przyjęcia w szereg członków ZBOWID uza-
sadniając fakt ten nieukończeniem przez wnioskodawczynią 16 roku
życia w chwili wstąpienia w szeregi partyzanckie. Zgodnie z info-
rmacją udzieloną wnioskodawczyni w Stowarzyszeniu Wyższej Użytecz-
ności ZBOWID ograniczenie wieku nie dotyczy osób, które w okresie
okupacji hitlerowskiej były: 1. żołnierzami "Szarych Szeregów"

2. członkami przysięgi w danej organizacji
3. więźniami hitlerowskich obozów zagłady

Tak więc uzasadnienie, a raczej jego brak w decyzji Z.W. ZBOWID w
Toruniu nie może stanowić podstawy pozwalającej na odmowę przyjęcia
w szereg członków ZBOWID. Tym bardziej rażą sformułowania zawarte
w uzasadnieniu decyzji Zarządu Głównego ZBOWID z dnia 22.10.1998 r.
Po pierwsze w uzasadnieniu tym powtarza się jedynie argument o nie-
ukończeniu przez Ob. Alicję Nowak 16 roku życia w chwili wstąpienia
w szeregi partyzanckie. Ponadto to podważenie wiarygodności oświadczeń
świadków - oświadczeń swiążanych z sannażowaniem świadków z odpowie-
dzialnością karną grożącą na składanie nieprawdziwych zeznań nie ma
żadnych podstaw tak merytorycznych jak i formalnych. Ciąg dalszy
uzasadnienia pozwala sądzić jedynie, iż osoby rozpatrujące odwołanie
wnioskodawczyni nie zapoznały się nawet z treścią oświadczeń świadków.

Dowodem jest zdanie "Świadkowie nie działali razem"....., które wprost kłóci się z treścią oświadczeń. Również w dalszym ciągu uzasadnienia skartowanej decyzji bezpodstawnie podważa się wiarygodność oświadczeń świadków. Świadczyć to może, albo jak zaznaczono wyżej o niezaznajomieniu się z treścią kwestionowanych oświadczeń bądź o absolutnej niezaznajomości realiów okupacji hitlerowskiej.

Domniemanie takie rodzi sformułowanie " Wydaje się nie prawdziwym aby w organizacji AK powierzono 12 letniej dziewczynie przenoszenie meldunków, broni, granatów.....", jak więc przyjąć wiele przypadków, kiedy to te 12-letnie jak i młodsze "dzieci" nie tylko pełniły funkcje pomocnicze w ruchu oporu ale również ramię z dorosłymi walczyły z okupantem, hitlerowskim. Zaiste kłujące są te argumenty, szczególnie kiedy w ostatnich sędziach uzasadnienia kwestionuje się pomiedź zarówno wnioskodawczyni jak i świadków co świadczyć może jedynie o niekompetencji osób respektujących odwołanie Ob. Alicji Nowak.

Nadmieniam, że Ob. Alicja Nowak w 1943 r. w wieku 11 lat zdała egzamin do I klasy gimnazjum na tajnych kompletach przy wzroście 155 cm. tzn. małą maturę otrzymała w wieku 15 lat w 1947r. natomiast dużą maturę zdała w 1949 r. w wieku 17 lat. Dostatek okupacyjny i powojenny przerwał na kilka lat edukację - pobyt w Sanatorium Przeciwgrudliczym - Zakopane 18 miesięczny.

W związku z powyższymi wnoszę o uchylenie decyzji Zarządu Głównego ZBOWID i przyjęcie Ob. Alicji Nowak w szeregi jej członków.

Wnoszą Alicja

Arkusz Ewidencyjny

Nazwisko i imię Nowak Hlicje
 stopień .....
 Data urodzenia 26. września 1931r.
 Nazwisko panięskie mężatki Krajczyk
 Imiona Rodziców Brusisiewicz Władysław
 Używane pseudonimy i w jakich okresach Metel 18.43 - VII. 44

Data wstąpienia ZWZ, AK lub organizacji podporządkowanej Armii Krajowej wrzesień 1943r.

Data zaprzysiężenia, przez kogo i w jakich okolicznościach wrzesień 1943r. zaprzysiężenie p.m. Kordiana Sapa

Nazwa organizacji, komórki do której wszedł z dokładnym określeniem miejsca tej komórki w hierarchji organizacyjnej np. Okręg, Rejon, inspektorat, obwód, placówka, oddział itp. Rejon XII Ak - Opole Lubelskie

Uzyskane stopnie Wojskowe .....
 Przebieg służby wojskowej wg. poniższej tabeli:

Czasokres od do	Nazwa komórki oddziału	Pełnione funkcja
18.43r. - VII. 44r.	XII Rejon	Łącznik
.....	.....	.....
.....	.....	.....

Czy wnosił o weryfikację, kiedy i w jakiej Komisji Weryfikacyjnej 15.1.1988r. 2.K.2B04.90 w Toruniu p.p.m. Koło Zb. Le. Brodwin

Jeśli zweryfikowany podać nr, L.dz. zaświadczenia weryfikacyjnego nazwę komisji i datę zaświadczenia .....

Czy otrzymał legitymację Krzyża A.K. jeśli tak podać nr. legitym. i datę wystawienia .....

Czy otrzymał Medal Wojska, podać nr legit. i datę .....

obecny adres .....

verteh

IV/1. Korespondencja bieżąca z Fundacją

1. List A. Nowak do G. Zawadziej
- data wpływu 20.01.1997 (Kasimierz
Jęgowski, Jankiewicz), rękop. oryg. k. 1 o. 1
2. List Fundacji z 20.01.1997,
mpis. kserokop. k. 1 o. 2
3. List A. Nowak (Kolo Św. Łu. z AK
w Brodnicy) z 2.03.2004 - wady-
śława Krajnik, Eryka Samolowska,
kserokop. rękop. oryg. k. 1 o. 3-4
4. List do Fundacji z 22.03.2004
(Wzrost Adama Śmiałego Marianne),
rękopis oryg. k. 1 o. 5
5. List Fundacji z 2.04.2004,
mpis, kserokop. k. 1 o. 6-7

Szanowne Pani Profesor!

- W związku przesyłać obowiązujące
 wsk. 4-gorowskiej, które padłem przez P.
 Autokierownika - jednakże z względu na
 stan jego zdrowia nie wiem czy dotarło.
- ✓ Wskazywać słomę, że P. Tępoła
 postanowił być uwięziony w Pamiłku był bardzo
 rozważnym zwierzchnim archiwum z Brodnic
 postanowił odjechać samolotem który po
 1945. rozprawił się po Polsce.
 Uwierzę, że jeśli zbiera słomę to
 z nim pojedzie do Fundacji - całym
 oproszonym niekiedy faktów.
- ✓ Wskazywać zwrócić uwagę niekiedy po
 powrocie w Pamiłku. Probowaniem się jego
 śladem, wskazywać ci ludzie nie są
 jeszcze pewne, że istnieją komunistyczne
- ✓ we kolei PKP - to drogę przemianowa
 podję - jedynym z Tępoła był Pamiłku
 Genkiewicz który też nie są.
- ✓ Tron 2.4.2 słomę - był dnie
 24. zechodzący który już w górnym
 1938. utrzymać tajnie operacji.
 Szeregiem powołaniem
 od Mamy

Z poważaniem
 Hliza Nowak

3
Toruń 20.01.97

Ld2. 82/17/97

Personne prośba o uzupełnieniu
relacji historycznej z biuletynem 1/97
HMM

10/1/97

Szan. Pani
Alicja Nowak
87-300 Brodnica
ul. Nowa 9 A

Szanowna Pani !

W imieniu p. prof. Elżbiety Zawackiej dziękuję bardzo za list Pani i kopię listu p. Krystyny Węgorzewskiej - Wieczorek.

Pozwalam sobie zwrócić się do Pani z uprzejmą prośbą. Otóż Fundacja nasza przygotowuje kolejne tomy Słownika Biograficznego Konspiracji Pomorskiej (ukazała się cz. 1 i 2). W związku z tym zbieramy i uzupełniamy wszelkie dane o konspiratorach pomorskich. Chciałabym w związku z tym przygotować do najbliższego tomu biogram p. Kazimierza Tęgowskiego. Pomimo tego, że mamy dość bogatą teczkę pana Tęgowskiego, brakuje w niej jednak kilku podstawowych danych. Dlatego zwracam się do Pani z serdeczną prośbą, czy może Pani potrafiłaby podać następujące dane: - zawód ojca p. Tęgowskiego, - imię i nazwisko panińskie Jego matki, - dokładną datę i miejsce śmierci. Czy jest możliwość "zdobycia" fotografii p. K. Tęgowskiego z okresu okupacji lub zbliżonego ?

Z góry dziękuję za życzliwość, łączę wyrazy szacunku

Dokumentalistka

Heime Maninowska

P.S. Zapraszam próbnym biogram K. Tęgowskiego. Czy coś jeszcze może Pani napisać o p. Jendelniczu.

III/2004

onyg. w formie

Władysława

Krajnik - insp. Brod.

Fundacja

Archiwum Pomorskiego

Armii Krajowej

Toruń

ul. Wielkie Garbary 2

11/11/3

Pomysł polepszyłem zmarłych w 2003r.
kolonizacji z naszego kółka s.v. 2v. 2. AK Brodnica
A. W dniu 26.10.2003r. zmarła w Brodnicy Władysława
Krajnik z d. Florjanczyńska ps. "Ala" urodzona w Karnie
por. Brodnica ^{w dn. 3.10.1906r.} córka Franciszki i Antoniego Florjanczyńskich
urodzona w szkole Wydziałowej w Brodnicy oraz Henckowickiej
w Toruniu. Była działaczką "Sokoła" oraz zr. Zachodniego
wraz z mężem Bronisławem. Zaprzyjacioma z Mieczem
w grudniu 1939r. przez Franciszka Gurekowskiego
ps. Błuszc. W mieszkaniu była kołmorka kontaktowa.
Po wyjeździe 5.11.1941r. wraz z Rodziwą do obozu
w Toruniu szłyśmy szmalcować, następnie do Warszawy, skąd
z pomocą Rodziwy i organizacji uciekli do Warszawy
gdzie zmieniono dokumenty na nazwisko Kurek.
Następnie przeniesiono do Putaru a następnie
Opole Lubelskiego - od porządku działate z mężem
w 2v. 2 a następnie AK. Była łączniczką, szefem
Łączności przy inspektoracie Opole Lub. w styczniu
1945r. uciekali za frontem, ponieważ Głuchowski
szukał ich całym wywiadem na Sybir. Po powrocie
do Brodnicy nie ujawnili się. Władysława prowadziła
księgiadzielnictwo. W 1947r. ma śluby domowe

oficera zapowiadki (przed wyborem) byłego żołnierza AK.
została Aresztowana z Mikiem przez M.B. po 2 ch tygod.
na skutek amnestji zostali zwolnieni, niestety represje
od tej chwili sięgaly ich - brat pracy, aresztowanie itp.
& emeryturę dostali w „Veritasie“

Z wielkimi „Bluzni“ reżimowi mieszkańcy swoje
z Besarabią i przenieśli się do krajów
aby utrzymać kontakty. No imię ma
Porucznik przyjechał po miesiąc. (rak?)

2.

W dniu 26. stycznia 2003r. odesłała mi siostrę
wasi koleżankę Eryka Lanowska ps. „Beguunia“
urodzona 10.03.1918 w w. Giełta pow. Brodnica
jako córka Józefa i Wandy z d. Garmalskiej Burtkóv.
- nauzycki. Po ukończeniu gimnazjum prowadziła
własny księgarnię. W czasie wojny pracowała w gospod.
„Besaraba“ w fortatonic, a następnie na dworcu PKP.
4 lutym 1942r. została zaprzysiężona do A.K.
przez przedst. Okręgu Pomorskiego „Taslinie“
Była łączniczką pomiędzy „Taslinie“ - Kł. Zielonicki
oraz punktem sanitaryjnym szpitala. Prowadziła też stację
radiową z domowym, przekazywała je „Taslinie“
Po wojnie pracowała w Banku Spółdzielczym do
emerytury. Kol. danowska była podporucznikiem A.K.

Wojtek Młyński
sekt. koba

Brodnica dn. 22. marca 2004r.

Światowy Związek
Żołnierzy Armii Krajowej
Kolo w Brodnicy

FUNDACJA
"Archiwum i Muzeum Pomorskie
Armii Krajowej oraz Wojskowej Służby Polnej
w Toruniu"

Fundacja

Archiwum Pomorskiego

VI/2004

Wysłano dnia: 30.03.2004
L. dz. 459/Pom-410/04

Armii Krajowej

Toruniu

Załącznik:

ul. Wielkie Barbany 2

Referent:

W związku z przesłaniem dane zmarłych Kolerianek
z naszego Koła Św. Ż. A. K. Brodnica

Kol. Krajnik Władysław

Kol. Landowski Eryk

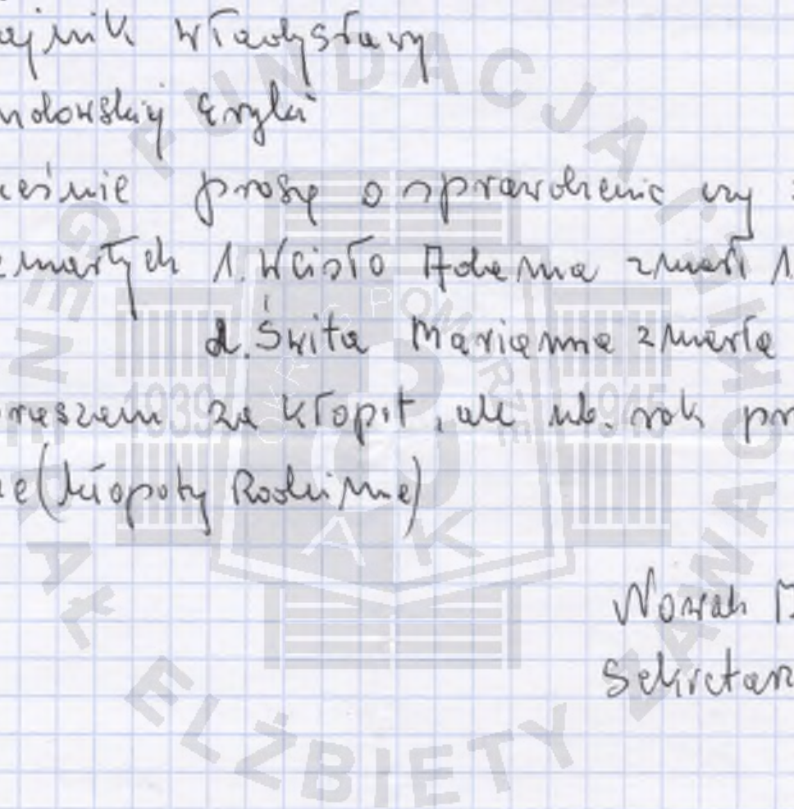
Wskazaniem proszę o sprawdzenie czy zostały wpisane
dane zmarłych A. Wiśła Adama zmarł 1 IV. 2003 r.

A. Świta Marianna zmarła VI. 2003 r.

Przepraszam za kłopot, ale ub. rok przeniemię byłem
w biurze (Kłopoty Rodzinne)

Wojciech Dzięga
Sekretarz Koła

IV/11/5

IV/11/6

FUNDACJA

ARCHIWUM I MUZEUM POMORSKIE ARMII KRAJOWEJ ORAZ WOJSKOWEJ SŁUŻBY POLEK

BIURO FUNDACJI • 87-100 TORUŃ • UL. WIELKIE GARBARY 2 • TEL./FAX (0-56) 65-22-186
<http://www.um.torun.pl/AK>, e-mail: AK@um.torun.pl, fapak@wp.pl

KONTO: WIELKOPOLSKI BANK KREDYTOWY SA W TORUNIU · NR RACHUNKU 82 1090 1506 0000 0000 5002 0244

*Wysłano z „Biuletynu”
nr 1/2004r.
[Signature]*

Toruń 2 IV 2004r.

Pani
Alicja Nowak
ul. Nowa 9 a
87-300 Brodnica

Szanowna Pani !

W imieniu Pani Profesor Elżbiety Zawackiej i pracowników Fundacji składam Pani wyrazy głębokiego współczucia z powodu śmierci śp. Władysława Krajnik, Matki Pani.

Tę przykrą wiadomość przekazał nam Pan Jerzy Wultański, który utrzymuje z naszą Fundacją kontakt i dzięki temu mogłam przygotować do "Biuletynu" krótką notatkę biograficzną.

Bardzo dziękuję Pani za kontakt oraz przekazane informacje i w związku z tym mam kilka prośb, które dotyczą śp. Władysława i wszystkich Zmarłych, których wymienia Pani. Informacje, o które proszę, mają związek z przygotowaniem biogramów do wydań kolejnych części "Słownika biograficznego konspiracji pomorskiej". Proszę o :

1. przesłanie informacji o odznaczeniach i stopniach wojskowych śp. Władysława (prosiłabym chociaż o kserokopie legitymacji odznaczeń, nadań oraz innych dokumentów, metryk, zaświadczeń dotyczących życia Zmarłej).
2. podanie daty zawarcia związku małżeńskiego z Bolesławem oraz imiona narodzonych z tego związku dzieci.
3. Gdzie śp. Władysława zmarła (Brodnica ?), gdzie spoczywa.
4. Pisze Pani, że przed emeryturą śp. Władysława pracowała w "Veritasie". Proszę o podanie informacji o miejscach pracy do czasu przejścia w roku ..... na emeryturę.

Prosiłabym także o podanie dokładnych danych o Bolesławie Krajniku ps. "Sęp"

10/11/2

Może nie będę wyliczała informacji, ale załączam schemat relacji. W Archiwum posiadamy relację "Sępa" o jego działalności na terenie Brodnicy, jednak brak informacji o działalności na terenie Opola Lubelskiego. Korzystając z okazji, proszę także Panią o uzupełnienie swoich dokumentów oraz przesłanie swojego zdjęcia.

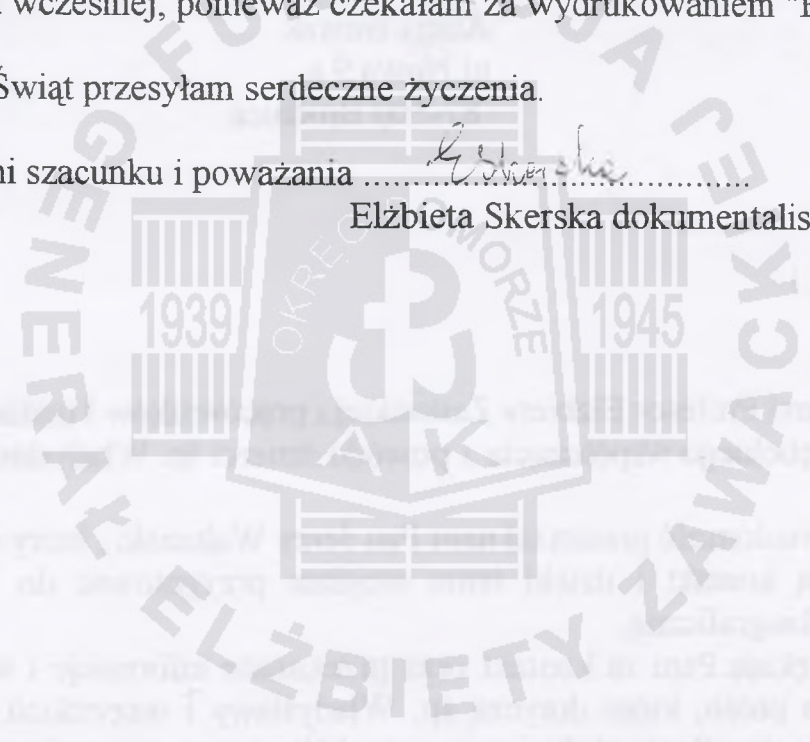
Nie otrzymaliśmy informacji o śmierci śp. Adama Wcisło i śp. Marianny Świta. Chciałaby także skontaktować się z Rodziną śp. Eryki Landowskiej. Czy adres ul. Przykop 29/12 w Brodnicy jest aktualny. I na koniec mam ostatnią prośbę do Pani: czy można prosić chociaż kserokopie dokumentów Zmarłych, które są w posiadaniu Koła?. Do druku przygotowujemy cz.6 "Słownika biograficznego konspiracji pomorskiej", w którym ma być biogram śp. Marii Spodniewskiej. Nie posiadamy imion Jej Rodziców oraz nazwiska panińskiego matki śp. Marii. Czy może nam Pani jakoś pomóc.

Bardzo przepraszam za tyle prośb. Bardzo cieszę się z nawiązania kontaktu. Nie odpisywałam wcześniej, ponieważ czekałam za wydrukowaniem "Biuletynu".

Z okazji Świąt przesyłam serdeczne życzenia.

Z wyrazami szacunku i poważania ..... *Elżbieta Skerska* .....

Elżbieta Skerska dokumentalistka

J:W-621/1013 Pom.

pose Pom.

Krajnik Alicja

Stary informacyjny

1939

OKRĘG POMORZE

1945

№ 1

AK

GENERAK

ELŻBIETY

ZAWACK

Krajnik Alicja

pose Pom.
1

Zob. Władysława Krajnik
T. - insp. Brodnic
Bdostaw Krajnik - T. pose
Pom.

MS. III 109

*Wyraźnik Aligja
- Nowak*

